

Factsheet VOGELVRIENDELIJKE PARKEN

Jelle de Jong

Sion Helenga

WAT

Vogelvriendelijke parken

Parken zijn de groene longen van steden. Dankzij hun grote oppervlak bieden ze veel kansen voor verschillende vogelsoorten, mits goed ingericht en beheerd.

Profiterende soorten

Veel stadsvogels zijn van oorsprong bosbewoners. Deze vogels voelen zich dan ook prima thuis in de groene omgeving van een park. Merel, zwartkop en zanglijster broeden graag in lagere beplanting en profiteren van bosjes en struikgewas, die ook weer zorgen voor mooie bloesem en bessen. Oude bomen bieden een nestplek voor holenbroeders als koolmees, boomklever en grote bonte specht.

WAAROM

Schaalgrootte en actualiteit

- Stadsparken, begraafplaatsen en volkstuincomplexen zijn de enige grote aaneengesloten groene gebieden binnen de bebouwde kom.
- Het wordt steeds drukker in parken en groene ruimte. Terwijl tegelijk stadsparken voor vogels en andere plant- en diersoorten in het stedelijk gebied een belangrijke en unieke rol vervullen. Voor sommige soorten zijn parken zelfs het enige leefgebied in de stad.

Impact op vogels

- In een stad als Amsterdam broeden Rode Lijstsoorten zoals koekoek en nachtegaal binnen de bebouwde kom, maar dan wel uitsluitend in de parken. Ook voor meer aan de stad aangepaste soorten zijn parken belangrijk. In deze mini-bossen kunnen ze hoge dichtheden bereiken.
- Samen met kleinere groene elementen, zoals bomenlanen, tiny forests, buurttuinen en trapveldjes vormen parken de basis onder de stedelijke biodiversiteit.

Koos Dansen

Koos Dansen

HOE

Shutterstock

Shutterstock

Beplanting

Beplanting is de basis van het park.

- Pas zo veel mogelijk inheemse soorten toe. Daarmee past de beplanting in de omgeving en wordt het een groene oase in de stad. Pas je toch exoten toe, zoals bijvoorbeeld een vlinderstruik, let er dan op dat dit in ieder geval geen soorten zijn die zich ongecontroleerd uitbreiden.
- Idealiter sluit de soortkeuze van het park aan bij de lokale soorten die van nature in het gebied voorkomen. Deze soorten zijn beter aangepast aan de locatie en bieden meer voedsel in de vorm van insecten en vruchten. Laat je inspireren door de omliggende natuur.
- Zorg ook voor variatie in de soorten, hoogte en dichtheid van de beplanting. Hiermee creëer je een scala aan broedlocaties voor verschillende vogelsoorten.

Rust en ruimte

Parken hebben een dubbelfunctie. Behalve als natuurgebied vormen ze ook plekken om te sporten en ontspannen. Met een goede inrichting en zonering van een park kunnen deze functies prima naast elkaar bestaan. Slim zoneren kan zonder hekken.

- Maak van delen van het park rustgebieden door er geen paden doorheen te laten lopen en door ze af te schermen met dichte, stekelige struiken. Elementen als bloesem, vruchten en zaden zijn bovendien niet alleen belangrijk voor vogels. Ze dragen ook bij aan de beleving voor het park voor mensen.
- Creëer donkere plekken met een op maat gemaakt verlichtingsplan. Hier profiteren ook andere stadse soorten zoals vleermuizen en egels van.
- Zoneer ook in tijd; zorg in het broedseizoen voor extra rustige plekken.

Beheer

Beheer is nodig om parken veilig en aantrekkelijk te houden, maar niet op iedere plek in het park is hetzelfde beheer nodig.

- Daar waar geen paden lopen, kunnen dode en stervende bomen blijven staan. Dit levert extra nest- en voedselgelegenheid voor spechten en boomklevers op.
- Trapveldjes en ligweiden kunnen kort worden gemaaid, maar door de randen minder frequent te maaien ontwikkelt zich daar een rijkere vegetatie. Denk ook aan seizoensgebonden gebruik: een ligveld is bijvoorbeeld goed te combineren met vroeg bloeiende bollen.
- Snoeien gebeurt buiten het broedseizoen, zodat nesten niet verstoord worden.

Goede voorbeelden

- In groene gebieden in en om de stad heeft de gemeente Den Haag 16 vogelrustplekken aangewezen. Deze plekken zijn in het broedseizoen niet toegankelijk voor mensen. Een voorbeeld van zonering in ruimte.
- Een oud jachtgebied werd in Helmond getransformeerd tot het Warandepark, een stadspark met recreatiemogelijkheden en moerassige natuur naast elkaar.
- In het Essenburgpark Rotterdam loopt een bewonersinitiatief ter behoud en versterking van 'verwaarloosde stadsnatuur'.

WAAR

Zie ook :

- Bermen en groenstroken
- Stadsbomen

Peter Schimmel